

Oponentský posudek bakalářské práce:

Eva NOVÁKOVÁ, *Dějiny Michlovy huti v 17. a 18. století. Příspěvek k historii šumavského sklářství.*

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2014, 51 stran

Dějiny sklářství sice nepatří mezi opomíjená témata ani v české historiografii, jednotlivým sklárnám a zejména jejich počátkům a fungování však už vždy mnoho pozornosti věnováno nebylo – a tak lze ocenit, že se právě tímto tématem rozhodla zabývat E. Nováková ve své bakalářské práci a zaměřila se na dějiny Michlovy hutě na Vimpersku. (Autorka důsledně používá variantu „hut“, nikoli „Hut“, nejspíše proto, že se věnuje dějinám vlastního provozu, nikoli dnešní lokality, tuto skutečnost však nikde nevysvětluje.)

Svou práci, rámovanou obligátním Úvodem a Závěrem, rozdělila E. Nováková do čtyř kapitol. Poté, co v Úvodu (s. 5–8) seznámila se strukturou práce a základní literaturou k tématu (zato prameny přiblížila jen rámcově) a vymezila základní otázky, které se rozhodla zodpovědět, v první kapitole (s. 9–14) stručně osvětlila historický kontext, tj. dějiny rodu Eggenberků jakožto příslušné vrchnosti i dějiny panství Vimperk, na jehož území se Michlova huť nacházela. Druhá kapitola (s. 15–24) pojednává o vývoji sklářství na Šumavě po třicetileté válce i v následující době, a to včetně rozšíření skla a obchodu s ním, třetí kapitola (s. 25–29) stručně přibližuje samotnou výrobu skla, tj. jednak různé výrobky, jednak sklářské náradí a pomůcky (i když s těmito informacemi již autorka posléze většinou nepracuje). Vlastní Michlově hutě je pak věnována čtvrtá kapitola (s. 30–41).

Přestože první tři kapitoly mají nutně kompilativní charakter, jsou vhodně strukturovány a autorce se podařilo – přes nutné zhuštění – postihnout podstatné skutečnosti bez výraznějších zkreslení. V podkapitole o Eggenbercích by ovšem bylo možno využít nebo alespoň zmínit ještě další literaturu (zejména studie J. Záholy nebo práce J. Radimské o Marii Arnoštce z Eggenberku a její knihovně), v pojednání o panství by pak bylo vhodné využít také informace z urbárů, týkající se již přímo hutě. V literatuře o sklárnách by bylo možné uvést ještě další tituly (např. katalog D. Panenkové a J. Fröhliche *Jihočeské sklářství 14.-20. století*), největší připomínku však mám k podobě citací v odkazech, kde autorka až na výjimky zcela opomíjí uvádění stran (snazší by bylo vyjmenovat příklady, kde tento údaj nechybí); to platí i pro poslední kapitolu. Absence přesnějších údajů tak v některých případech znemožňuje ověření nejasných odkazů (např. pozn. 64).

Na částečném využití sekundární literatury je založena také čtvrtá kapitola, která představuje vlastní jádro bakalářské práce, současně však již vychází i ze studia archivního materiálu. Autorka v ní postupně představuje držitele hutě počínaje Jiřím Krumpem a Janem Vlčkem (bohužel bez bližšího časového zařazení) přes Michaela Müllera, který zpustlou huť koupil v roce 1671 a po němž dostala i dnešní název, a jeho dědice až do roku 1771 (i když období po roce 1724 je pojednáno velmi stručně). Dále E. Nováková stručně popisuje vybavení hutě na základě mladšího soupisu pořízeného po roce 1778 a následně, v podkapitole nazvané „Privilegia“, líčí práva a povinnosti hutěmistra Michaela Müllera, vyplývající právě z privilegií, která mu byla udělena a týkala se provozování hutě, udržování mostu a zřízení mlýna. Název právě této podkapitoly ovšem nebyl zvolen příliš šťastně, protože text sice pojednává o obsahu privilegií, resp. důsledcích, jaké pro jejich příjemce znamenaly, nepřináší

však žádné bližší informace právě o těchto dokumentech, jejich rozsahu, apod.; zvláště v případě privilegií z roku 1686 je možno jen zalitovat, že nebyla připojena i edice alespoň její části či částí (pokud to umožňuje rozsah). V některých případech chybí přesnější odkazy na prameny (např. s. 32 – luxusní předměty v pozůstalosti, s. 33 – nespolehlivost a neochota Valentina Müllera, s. 34 – smrt Marie Kláry a převzetí hutě synem Janem), jindy jsou uváděny dosti obecně - i když není zřejmé, zda je detailnější citace (např. na konkrétní folia) možná; zodpovězení těchto otázek by měla přinést obhajoba.

Svou práci završila Eva Nováková „Závěrem“ (s. 42–44), v němž se pokusila shrnout dosud zjištěné výsledky, současně vypočetla i desideria dosavadního výzkumu a naznačila možnosti dalšího zkoumání; zvláštní zmínku si přitom zaslouží nejen zmíněná otázka majetkové držby, ale i např. hospodářské výsledky fungování hutě, resp. možnosti jejího zkoumání, dotaz bych chtěla vznést i na možnost využití údajů Tereziánského katastru.

V bakalářské práci nechybí seznam pramenů (které by bylo vhodnější řadit podle inventárních čísel) a poměrně početné literatury (práce D. Panenkové o sklu jihočeské šlechty však bohužel není citována zcela správně), stejně jako několik obrazových příloh, doplněných seznamem.

Bakalářská práce Evy Novákové představuje sympatický pokus o zpracování nepříliš frekventovaného tématu a vypracování dějin jedné ze sklářských hutí, který je sice pokusem dílčím, ale přesto možná budil větší očekávání. Kladně je třeba ocenit, že se autorka musela zorientovat v obtížném archivním materiálu a vypořádat se zejména s jazykově náročnými prameny a specifickou terminologií (jak připomíná i na s. 7, 28 a 44), současně lze zalitovat, že tuto zkušenost nevyužila např. pro sestavení speciálního slovníčku (takto její konstatování vyznívá spíše teoreticky). Její práce naštěstí postrádá výrazné gramatické chyby či chyby v interpunkci, i když občas se vyskytují vybočení z vazby (s. 5, 25), vypadlé slovo (s. 10), opakování některých informací (s. 17), kumulace „ale“ a „však“ (s. 32), či překlipy (s. 21, pozn. 96, s. 42), výhradu mám také k formulacím, že „pece byly vyhašeny“ (místo „vyhasly“ - s. 16, 34). Tyto připomínky však rozhodně nezpochybňují skutečnost, že bakalářská práce Evy Novákové splňuje nároky na tyto práce kladené a ráda ji doporučuji k obhajobě; především vzhledem k neúplným odkazům a některým nejasnostem ji navrhuji klasifikovat **velmi dobře**, přičemž o konečném výsledku rozhodně obhajoba.

V Praze dne 10. června 2014

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.